

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vasárhelyt, hova úgy a lap belterületi részét illeti közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkék stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkék soronkint 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területéért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Keleten.

Ohajtandó volna, hogy a középeurópai nagyhatalmak szövetségének szolidaritását fokozzák és kiterjeszszék oly európai kérdésekre is a közösséget, melyek idáig a hármasszövetségnek tárgyát nem képezték.

Kíváncsinos lenne ez különösen keletre való tekintetből, mert világos és kétségtelen, hogy Európa békéjét a keleti kérdés veszélyezteti. A keleti kérdésnél még az a különös, hogy nem függ a nagyhatalmak elhatárolásától, hanem a Balkán-államok gyakran változó kormányai, összeesküvő forradalmárok s fanatikus félvad népek felvethetik és felidézhetik a keleti bonyodalmakat maguktól s felköltethetik az érdekelletéket annyira, hogy az európai nagyhatalmak békeszeretetének aligha fog sikerülni fenntartani a be nem avatkozást és semlegességet.

Ha már most a szövetséges hatalmak nem követnek együttes politikát, nagyon megeshetik, hogy a pánszlávok bátrabbak és Oroszország kevésbé lenne békeszerető; míg ellenben igen valószínű, hogy az izgatók és háborupártiak, vagyis ellenségeink a Balkán-államokban és Oroszországban, jobban meggoncolnák a dolgot. Mert bármennyire fegyverkezzenek és barátokozzanak francziák és oroszok: a hadi készülétekben Németország és Ausztria-Magyarország oly óriási erőt fejtenek ki, hogy ezzel szemben nagy vakmerőség lenne háborút indítani.

Ez az általános szempont és a békés helyzet, mely egész Európa által elismerték, s

még sem gátolja sem a szerbeket, sem a bolgárokat, sem az orosz propagandát abban, hogy ne folytassák keleten ki-ki a maga politikáját, a mint neki tetszik.

Bulgáriára nézve nem lehetünk megnyugtattva azok után, a mik ott történnek. A Pannicza-pör már magában véve is igen jelentékeny dolog. Azóta miniszterválság is volt Bulgáriában, Stanszki és Szobolev, a külügyi és pénzügyminiszter leköszöntek. Tehát meg hasonlítás van az eddig erős kormányban. De ennél még aggasztóbb, hogy újabb elfogatások történtek a tisztikarban Ruszusukban és Várnán, tehát két oly ponton, hová szabad csapatok Oroszországból legkönnyebben beüthetnek. Ferdinánd fejedelem és Stambulow utazgatnak Bulgáriában, minnek oka politikai inspekeció és hangulatsínálás. Ferdinánd nyugatra készült látogatóba s e helyett keletre ment tartományait vizsgálni. De legnagyobb bizonyítéka Bulgária kényelmetlen belügyi helyzetének a jegyzék, melyet a szófiai kormány Konstantinápolyba intézett s melyben Bulgária panaszt emel, hogy Törökország öt év óta el nem ismerte Bulgária közjogi állapotát s Ferdinánd fejedelemet, Bulgáriát idegenek által szított veszélyeknek tette ki, a helyett, hogy jogvédelemben részesítette volna. A bolgárkormány végül azzal fenyegetőzik, hogyha „a szultán nem teljesíti kívánságait a fejedelemség ebből kénytelen lesz azt következtetni, hogy a szüzéren hatalom által ellagytatott s ezután kénytelen lesz saját erejéből keresni az eszközöket, hogy véget ve-

sen egy olyan helyzetnek, mely elviselhetetlen és veszélyekkel teljes.”

A bolgár kormány e bevallása igen komoly háttérrel bírhat, elhatározása pedig nem jelenthet egyebet, mint azt, hogyha a porta el nem ismeri Ferdinánd fejedelemet, ez a jövő szobránján proklamálni fogja Bulgária függetlenségét, egyszersmind már most jelzi, hogy felvetheti a macedóniai kérdést s igényt tart Macedóniára s ebben fegyverrel bír a szultán és a török birodalom ellen.

Ezek szerint Bulgária elég okot adhat aggodalomra nekünk és Szerbia nem kevésbé. Belgrádban a helyzet rendkívül zavaros; Milán király a konakban, Natália magánlakásán szövik terveiket egymás ellen, s a politikai ármányt; a régensség össze van veszte a miniszteriummal; a pánszlávok és Pasics, a radikálisok vezére, az Obrenovicsokat detronizálni akarják s montenegrói Nikitát ültetni helyébe; a nép nem fizet adót; a katonatisztek és hivatalnokok nem kapnak fizetést; a féktelen sajtó licitációt tart Bosznia felett s Ausztria-Magyarország ellen, s bár a szerbek sértenek minket s mi nem bántottuk őket: a delegációkban tett nyilatkozatok és Kálnoky beszéde miatt dühösek.

De még inkább felháborította őket a határzár a szerb disznók és szarvasmarhák ellen, mely a körömfájás miatt rendeltetett el, de politikai represszáliának színét viseli s a szerbek így fogják tel.

Ily viszonyok között Szerbia a politikában kiszámíthatatlan és beszámíthatatlan. Monar-

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Az alkohol hatása az állatokra. Többször tettek kísérletet alkohollal arra nézve, hogy az alkoholnak van-e hatása az ivadéka. Kutyáknak napokig adtak be alkoholt, s az eredmény megdöbbentő volt. A kutyakölykökből rendszeren több már élettelenül jött a világra. A többi is rendszeren elpusztult két hónap alatt. Boncsoláskor az agy, a koponya-csont elfajulásokat tüntetett fel. Kisebb mérvű alkoholt is megfosztotta a kutya-ivadékok szimatjától, fürgeségétől, tanulékonyágától.

Urakat és hölgyeket talpra állító intézet. Ilyen cím alatt hirdeti fürdő intézetét Chikágóban egy élelmes vállalkozó. Nem közönséges fürdő ez, mely mosakodásra, vagy betegségek megkönnyebbítésére szolgál. Ilyen elég van már, kellett tehát valami újabbat kigondolni, még pedig az emberiség ama része javára, mely egész éjjel igen jól találta magát, nem tagja a mértéktelenségi egyesületeknek, avagy rászédtek gyalázatos műborral, melylyel megfájt a feje. Ilyen bajok kigyógyítására van berendezve a „sobering up“, mint közönségesen nevezik. Kitűnő tisztaság, nagy kényelem, elegancia, a legjobb zuhanyok, gyakorlott és előzékeny személyzet, példás titok-

tartás várja itt mindazokat, kik fejből el akarják üzni a ködöt, még pedig rövid idő alatt, hogy nyoma se maradjon egy multság szokásos következményeinek. Félóra tökéletesen elégséges, s urak és hölgyek felfrissülnek. Vidámság, könnyű kedély és munkaképesség! — ez a sobering up jelszava. A különböző zuhanyok mellett a szivattyúk alakítják át az embereket, ama gyomorszivattyúk, melyek különben nem ismeretlenek, de ily czélból és közintézeti alkalmazásban még nem szolgáltak az emberiség javára. Ez eltávolítja a gyomor fölöslegét, s a páciens a zuhanyok alatt visszanyeri virgoncz voltát, biztos járását, hogy akár a kifeszített kötél is végig mehet, ha ért hozzá. Az intézetet nagyon felkapták, kivált hét-főn reggel örvend rendkívüli forgalomnak.

Sátoros vándorpap. Amerikában a községek, tanyák sokkal gyorsabban emelkednek, hogy sem templomról is lehetne mindjárt gondoskodni. Sokszor jókora nagy távolságban sem találhatni templomra. Papok azonban akadnak, kik szívetnek lelki vigaszt nyújtani. Connecticut különböző részein gyakran lehet találkozni vándorpopokkal, kik a templomot is magukkal viszik. A templom vászonból készített nagy sátor, melyet a pap egy-egy alkalmas helyen felüt. Van hozzá kellő számú személyzete és az utazásra igazvonó barmai. Az isteni tiszteletre, egyházi beszédre be-

lépti díj mellett a sátorba lehet menni. A keresztényjellemek vallásos megvizsgálása elég tisztességes jövedelmet hajt.

Járványterjesztő babona. Most, hogy Spanyolországból kolerahírek érkeznek, emlékeztetbe hozzák a spanyol alsó nép oly babonás szokását, mely valóságos terjesztője a járványnak. A spanyol nép általában hajlandó a babonára és szokásai közt sok olyan van, mely még a mórak uralma idejéből maradt rá. Ilyen lehet az is, hogy a nehéz betegeknek vének segíteni. Ha a beteg állapota súlyosodik, a szomszédokat, ismerőseket összegyűjtik. A szobát elsötétítik, füstölőket égetnek és a látogatók órák hosszát énekelnek, imádkoznak, bűvös mondatokat ismételnék a beteg körül, miközben a beteg homlokára illesztik kezöket felváltva. Így aztán szerteszét huzcolják a ragályos betegséget, mint ez himlőjárványoknál már akárhányszor megtörtént.

Szenvedélyes opiumevőről emlékezik meg Beaujour keleti utazásáról írt könyvében. Jaitában ismerkedett meg egy még fiatal törökkel, ki napjában annyi opiumot fogyasztott, hogy a többi opium-evők is csodálkoztak. Ezenkívül megivott egyremásra 30 fincsa fekete kávé, elszitt vagy 60 csibukot. Az effendi már valóságos mumi volt, csupa bőr és csont.

chiánkkal szemben még neki áll feljebb s a szerb államférfiak bolondokat tesznek és beszélnek. Természetesen mi sem a szerb régenséktől, sem a miniszterektől, sem a diplomataktól, sem a kikérdezett államférfiak újságba írt nyilatkozataitól meg nem rettenünk, hanem nézzük Szerbiát és várjuk a tényeket. E tények szerint fogunk leszámolni Szerbiával.

Közös miniszteri értekezletek. Taaffe gróf miniszterelnök, Dunajevsky és Welsersheimb g. miniszterek Budapesten tartózkodása, összefüggésben áll az itt tartandó közös miniszteri értekezletekkel, a melyben a katonazövegyek és árvákra vonatkozó törvény kibővítése és a katonai beszállásolási törvény kerül tárgyalásra. Az osztrák pénzügyminiszterrel egyidejűleg Baumgartner b. osztályfőnök is Budapestre érkezett, hogy a szeszadó-törvény megváltoztatása ügyében folyó tanácskozásokban részt vegyen.

Igazgatói jelentése

M. Székely János ipariskolai igazgatónak.

Az alsófokú ipariskola tanulóinak beiratkozására az 1889. évi szeptember 20. és 21-ik napjai tűzettek ki. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 24-re volt tervezve. A beiratkozott tanulók csekély száma miatt azonban a tanév megkezdése szeptember 27-re halasztott, s egyidejűleg a tek. tanács felkérte, hogy az iparos tanulók sűrű beiratkozását büntetés terhe alatt ujjal jelölje el; csak ennek megtörténte után; csak a pressio hatása alatt iratták be tanulóikat a mesterek.

A tek. tanács által kimutatott iparos tanulók száma 191 volt. Beiratkozott 194. Etöbbletonnan származik, hogy a t. polgármester ur erélyességének híre megdöbentette azokat, a kiknek neve az összeírás alkalmával kimaradt, s a büntetéstől való félelmükben beiratták tanulóikat. Év folytán kimaradt és felszabadult: 14. Vizsgálatra állott: 180.

A tek. kir. tanfelügyelő ur a 2829/1889. számú intézményével arról értesítette a tek. felügyelőbizottságot, hogy a Nagym. vall. és közokt. Miniszter ur rendelete értelmében, az 188⁹⁰-ik iskolai évben, hétköznapokon a tanítási órát d. u. 5–7 óráig kell tartani. Már előre lehetett gondolni, hogy e czél szerinti intézkedés újabb okul fog szolgálni a mestereknek, hogy tanulóikat a tanítási órára pontatlanul küldjék. A feltevés valóban bizonyult. Sok rendetlenkedéssel kellett megküzdeni, de az intézkedés czél szerúsége előtt meg kell hajolni. Bár a késői lefokvés és korai felkelés miatti bágyadság a tanulókon így is gyakran erőt vett; így is gyakran egy-egy elszunyadt a tanítási idő alatt, de a figyelem általánosságban mégis határozottan éberebb volt a megelőző éviéknél; s ha az évi sikert kedvezőbbnek tartom a korábbi évek eredményénél, azt a tanítótétellet ügybuzgósága és odaadása mellett, a tanítási időnek egy órával előbbre tévése eredményezte.

Ha a mulasztásokat tekintjük, azok 1037 órával felülmúlják a megelőző évit, de ezt a létszám 59-el való emelkedésének róhatjuk fel. Azonban a létszám emelkedése mellett is, az igazolatlan órák száma a mult évvel összehasonlítva, 232-vel apadt, a mit kedvező jelnek kell tekintenünk. Ha igazságosak akarunk azonban lenni, be kell vallanunk, hogy a tek. polgármester ur erélyes intézkedése apasztotta az igazolatlan mulasztásokat. Büntetés díjban befolyt: 17 frt, s hogy nem több, az onnan van hogy felhajthatatlanság miatt, elzárásra változtatott sok büntetés.

A közismeretek tárgyra osztályonként heti 4 óra fordított, míg a rajzra vasárnapon a nap-pali órákban 2–2 óra.

A tanulók egészsége az egész év folyama alatt kielégítő volt. Azok névsora, kik még újra nem oltattak volt, 1889. okt. 10-én és 1800. május 14. a rendőrkapitánysághoz áttétetett s illetőkön az újra oltás énkyleg végrehajtatott.

A tanulók erkölcsi magaviselete a lefolyt iskolai évben sok kívánni valót hagyott fenn. Még az isko-

lai helyiségben sem ütötte a megelőző évihez hasonlóan a mértéket. Hazugság, engedetlenség, dacosság, szóval rendetlenség gyakran fordult elő. Iskolából hazamenet, az utcán tanusított magaviseletük verekedés, mindennemű rendetlenség gyakran képezte tanácskozás, megbeszélés tárgyát a tanítótételletnek. Látva, hogy az iskolai büntetés eredménytelen, 1880. márcz. 8-án utcai véres verekedés miatt 10-et bejelentettem megbüntetés végett a kapitányságnak s egyszersmind kértem, hogy sziveskedjék úgy intézkedni, hogy a tanítás napján a tanóra végén már ott legyenek a rendőrök, kiknek láttára majd szétoszlanak. Az intézkedés, elismerés a kapitányságnak, megtörtént, s a jelzett naptól fogva semminemű rendetlenségnek nyomára nem jöttünk. Köteletségem megjelyezni, hogy a fent említett hibáktól a tanulók nagy többsége ment volt s így csak egy kis rész követett el szabályellenes eljárásokat.

Itt önkéntelenül felmerül a kérdés, hogy mi folyhatott be a tanulók erkölcsi magaviselete színvonalának súlyedése? Könnyű a felelet. A szigor és pressio folytán egy nehány, a szó igaz értelmében vásott tanuló is ez évben beiratkozott s minden rendetlenség kovászai ezek voltak.

Év folytán az ipariskolát meglátogatta vármegyei tek. kir. tanfelügyelője: Eötvös Károly Lajos ur. Az iparos mesterek, sőt az iparhatósági megbizottak is csekély, mondhatni semmi jelét se adták érdeklődésüknek.

Az évváró vizsgálat az iparos mesterek sovány érdeklődése mellett 14-én tartott meg.

Jelen volt: Dr. Bernát István ur, az ipariskolák országos főfelügyelője is, ki a rajz- és írásbeli munkákat, úgy szintén a kiállított iparczikkeket behatóan megtekintette, a vizsgálatokat nagy érdeklődéssel végig hallgatta s végeztével teljes elismerésének s felmutatott eredmény feletti örömeinek kifejezést is adott.

Az előkészítő osztály vizsgálatán Jancsó Géza ip. isk. gondnok ur, az I-ső osztály vizsgálatán K. Csizsár József keresk. ur, a II. osztály vizsgálatán ifj. Kovács Dániel városi pénzt. ur, a III. osztály vizsgálatán Bartók Károly polgárm. ur elmökölt.

Az évváró vizsgálat munkakiállítással volt összekötve. Az előkészítő osztályból részt vett ezen 23, az I-ső oszt. 15, a II. oszt. 23, a III. oszt. 7, összesen 68 tanuló. Az asztalos mesterek, kettő kivételével, érzéketlenek maradtak a kiállítás iránt, pedig most lett volna alkalmuk az ipariskolák orsz. főfelügyelője előtt bemutatni az itt virágzó asztalos ipart; de kicsinyeskedés és a helyzet fel nem fogása távol tartotta őket. Valóban óhajandó volna — s e véleményemnek az orsz. főfelügyelő ur előtt is kifejezést adtam, — hogy bár a magas kormány törvényhozásilag intézkednék, hogy az iparosmester köteles legyen tanulójának iparczik készítése végett anyagot adni, mit most legtöbben megtagadnak.

A kiállítás bíráló-bizottságának tagjai következők voltak: Gál Gáspár és Kovács Gergely szűcs, Bartalits József Kovács, Fejér András keresk., Jancsó Dávid bádigos, Kovács József, Györfi Lajos cipész, Mazingér Sándor, ifj. Czimbalmos Ferencz asztalos, Szűcs Mihály timár, Vass Ferencz szabó, Zimmermann János kádár, Nagy Bálint, Kupán Balás csizmadiamesterek s M. Székely János ipariskolai igazgató.

Ezek június 14-én d. e. 9 órára a munkakiállítás termébe a felügyelőbizottság alelnöke által összehívtak szakértői véleményük előterjesztésére. A 14 mester közül megjelent: kettő, u. m. ifjabb Czimbalmos Ferencz és Györfi Lajos. A többi arra felé se jött, pedig ezen urak egyszersmind iparhatósági megbizottak is tehát törvényben előírt köteleységüket nem teljesítették. Önként értetik, hogy ily körülmények között a kiállított cikkek szakszerű megbirálása el kellett, hogy maradjon. Ugyan hogy várhatják az ipar fejlődését, az iparos osztály emelkedését, ha ők, az érdekeltek, maguk nem mutatnak absolute semmi érdeklődést saját ügyök iránt?

Hogy a szorgalom és munkakedv fokoztassék, a tanulók közt jutalmak osztattak ki. Ezen jutalmak az idén könyvből állottak, mivel a tanulók közül többen bizalmasan azon óhajtaukat fejezték ki, hogy vajha a jutalmazandók történelmi vagy szavalmányokat tartalmazó könyveket kap-

nának. Tanítótételletünk ezóhajtást, mint az ipariskola jótékony hatásának egyik jelét, örömmel teljesítette.

Tanulásbeli szorgalomért megjutalmaztattak a következők: Rab András, Székely Mihály, Radó András, Cseh György, Domokos Jenő, Finta István, Nagy Sándor, Hosszu József, Nagy Lázár, Ambrus Abrahám, Baróti Jenő, Csutak Ferencz, Nagy József, Ambrus Imre, Butyka Dénes, Bitai József, Nagy József, Szűcs Kálmán, Aczél Ferencz.

Munkáért: Daragis János, Sánta Albert, Csutak Lajos, Pál Lajos, Szabó Ferencz. Jó magaviseletért: Költő Gyula.

Munkáért még többen megérdemelték volna, de azok tanuláért jutalomban részesülván, kétszeres jutalmat alap hiányában nem kaphattak.

Jutalomkönyvekre adakoztak: A város pénztára 10 frt, a kézdivásárhelyi takarékpénztár 5 frt. A nemes és szent ügy érdekében hozott ezen áldozatkészségért, e helyen is köszönetet nyilvánítani, kedves kötelességemnek tartom.

A kiállítás, mint a jutalom tárgyai e jelentésem mellé csatolt kimutatásban külön-külön is láthatók.

A tanítótétellet szorgalma és odaadó munkaságáról megemlékezni, az iparos tanulók oktatásával járó ezer meg ezer kisebb-nagyobb fokú kelemetlenségeket méltatni, ki magam is a tanítótételletnek egyik tagja vagyok, tiltja helyzetem.

Az év folytán tartott 8 gyűlés. E gyűlések tárgyai: 1. a minősítési könyv elkészítése, mely minden hóban az első fokú iparhatósághoz pontosan beterjesztetett; 2. a tanulók magaviseletének megbeszélése, olykor az elkövetett hiba nagyságához mért intézkedés; 3. a tananyagra, a tanulók pontatlanságára vonatkozó értekezések, szóval minden a belélethez tartozó ügy.

Az ipariskola fenntartása. Allam-egély 250 frt, város 200 frt; a szükséglet többi része a tandíjakból s esetleges adományokból fedeztetnek.

Kelt Kézdi-Vásárhelyen, 1890. június 25.

M. Székely János,
ipariskolai igazgató.

Különfelek.

— **Kinevezések.** Körtvélyfáy József kézdivásárhelyi törvénzéki jegyző a nagyajtai kir. járás-bírószághoz albirónak, s Barcsa Miklós k. vásárhelyi kir. törvénzéki aljegyző ugyanezen törv. székhöz jegyzőnek nevezettek ki. Mindkét kinevezés a valdó érdem elismerése volt. Különösen Barcsa ur kinevezéséhez van sok okunk öszinte szívvel gratulálni, ki mint lapunk élénk tollu munkatársa s mint társasételünk egyik legkedveltebb tagja évek során közöttünk élve, szeretetreméltó modorával minden szívet megnyert magának. Legyen neki ez az első lépés a gyors emelkedéshez.

— **Időjárásunk** ismét jóra fordult. A felbök elvonultak s a felhőtlen tiszta égboltról melegen ragyog a rég nem látott nyári nap. A hőmérséklet ismét felemelkedett. Az árvizek, melyek annyi kárt okoztak, jórészen visszatértek medreikbe, s a megéksett mezei munka ujult hévvel indult meg.

— **Érdekes végtárgyalás.** A sepsiszentgyörgyi postarablók büntügyében a szóbeli végtárgyalás folyó évi július hó 4-dikén lesz. A végtárgyalásra három védő-ügyvéd van megidézve. Ezen tárgyalás nagyon érdekes lesz. Lapunk annak idején a tárgyalás eredményét kimerítően közli.

— **Kinevezés.** Veress Menyhért sepsiszentgyörgyi kir. járásbírószági joggyakornok, Tópánfalvára aljegyzővé nevezetett ki. Gratulálunk!

— **Medvebocs a vízben.** Szárazpatak végénél a Káson vizéből egy csikvacsárcsi ember egy jókora medvebocot fogott ki. A nagy esőzésekben, hihetőleg valamelyik hegyi patak sodorta el.

— **Gábor Áron ünnepe.** Eresztvényen folyó évi július hó 2-ikán délelőtt 10 órakor, mint minden évben, úgy ez évben is a hírneves székely hős: Bereczki Gábor Áron 1848–49-iki tűzörnagy sirhelyének kegyeletes megkoszorúzása a Rikán belőli honvéd-egylet által megtartatik. Ezen ünnepségre minden igaz hazafi és hönéany tisztelettel meghívatik. A Rikán belőli honvéd-egylet elnöke: K. Horváth Ignác, 1848–49-iki honv. huszár-alezredes.

— **Ezredéves ünnepély Martonfalván.** Folyó évi július 6-án a kézdímartonfalvi és márkosfalvi műkedvelők, Kézdi-Martonfalva mellett, a „Galamfalvi malom”-nál levő berekben, a magyarok bejövételének emlékére, jótékony célú táncszállal összekötött ezredéves ünnepélyt tartanak. Belépő-jegy az 1-ső körbe 50 kr, II-ik körbe 30 kr. Kezdeté délután 2 órakor. Kedvezőtlen idő esetén az ott levő szobákban fog megtartatni az ünnepély. Felülírtetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az ünnepély műsora a következő: I. szakasz. 1. Kölcsény himnusz. (Vegyeskar.) Előadják a martonfalvi és márkosfalvi műkedvelők. 2. Alkalmi beszéd. Czell Ignác ref. lelkész úr által. 3. Svéd népdal. (Vegyeskar.) Előadják a martonfalvi műkedvelők. 4. Szavalt. Szerváczius Lenke zabolai tanítónő k. a. által. 5. Egyveleg (quintet). Előadja a tanítói zenekar. 6. Népdal. Előadják a márkosfalvi műkedvelők. II. szakasz. 1. Szózat. (Vegyeskar.) Előadják az 1-ső szám alattiak. 2. Szavalt. Forró Ignác úr által. 3. Népdal. Előadják a martonfalvi műkedvelők. 4. Szavalt. Szabó Lázár tanító úr által. 5. Induló. (Vegyeskar.) Előadják az 1-ső szám alattiak. 6. Induló quintet. Előadja a tanítói zenekar.

— **Erdészek kinevezése.** A földművelésügyi miniszter kinevezte: Csipkay Jánost erdész-mesterre a sepsiszentgyörgyi, Simon Gyulát a sz.-udvarhelyi, főerdészre Péchi Dezsőt a marosvásárhelyi, kezelő főerdészre Nádas Bélát a szászrégeni, Barnai Sándort és Sümegh Ignácot a s.-sztyegyi; erdészekké Pál Miklóst a nyárádszeredai, Tornay Gyulát és Bogdán Gézát a sepsiszentgyörgyi, Paragh Bélát a székelyudvarhelyi, Puskás Ferencet és Bodor Gyulát a besztercezaszódmezei, Szunk Gábort a rozsnyói; erdész-növendékeké Györke Károlyt a székelyudvarhelyi, Borsitzky Gyulát a csíkszeredai, Esztégár Valentint a csíkszeredai, Darkó Gábort a sepsiszentgyörgyi, Eranosz Jánost a marosvásárhelyi erdészeti hivatalokhoz.

— **Zóna a Dunán.** A magyar államvasutak mintájára — mint a „Fr. Blatt” jelenti — a Dunagőzhajózási társaság is behozta a zóna-tarifát, melytől, sőt különösen a távolabbi utazásoknál várnak jó eredményt. Az eddigi 25 kiló szabad súly is megmarad. Sőt a tulsúlyt nem 10 kilónak nézik, hanem kilószámba fogják számítani.

— **Az apagyilkos Illaván.** Az apagyilkos Móríz József — kinek büntetése a családjában előfordult rémes katasztrófák annak idejében oly nagy szenzációt keltettek — jelenleg Illaván ül le hosszú rabágát. Móríz Józsefet már betegesen szállították Illavára s betegsége miatt később sem alkalmazták reá a magán fogságot. A dologházban foglalkoztatják s mivel ül munkára, egészségi állapota miatt képtelen, asztalosmunkát végez. A napokban látogatta meg ügyvéde, dr. Kardos Samu Debreczenből. Az apagyilkost teljesen megöszölve találta; érdeklődött szülővárosa és rokonai iránt s egyik nagybátyjáról megemlékezve, így sóhajtott fel: „Ha megszíveltem volna az ő tanácsait, nem lennék most itt!” Móríz különben ma is azt hiszi, hogy nem cselekedhetett másképpen s bűnét nem bánja.

— **A zóna az arad—temesvári vasuton.** A magyar államvasutak igazgatósága tudatja, hogy július hó 1-én a m. kir. államvasutak zóna-díjszámbája az arad—temesvári vasuton is olyképp léptetik életbe, hogy a menetdíjak a két vasut állomásai között folytatolagosan átszámíttatnak, minek következtében a budapesti, illetve zágrábi metszőpontok figyelembe vételével, az ezek közötti forgalomban, mint legmagasabb illeték csak a XIV. zóna viteldíja fog szedetni.

— **A petroleum, mint hajtó-erő.** Bécsben egy egészen új fajta motorral bíró társasági közlekedik. Ez Bierenz J. E. kocsija, melyet petroleumgőzök hajtának. Építője Kotchy G. Arthur mérnök s úgy van szerkesztve, hogy a petroleumból hevítés által keletkező gőzöket izzó érensodronnyal felrobbantják s az így kifejlődő erély hozza a járművet mozgásba. A kocsi a Prater-viaduttól a közgazdasági kiállításig közlekedik s az 1907 m. hosszú utat négy perc alatt futja meg.

— **Tulbuzgó vasúti kalauz.** A szebeni vonat indulásra készen áll; másodsor csengettek ... mikor lihegve törtet elő egy kővér asszonyság. A szolgálatkész kalauz megragadja, betolja a coupéba s a vonat továbbmegy. A következő pillanatban a még mindig levegő után kapkodó asszony előtt megjelenik a kalauz. — Oh ... hiszen ... én ... — fuldokol az asszony. — No, no, csak legyen nyugodt, itt van, — szól a konduktor — utazik és ez a fődolog! — Igen ... de ... hiszen ... én ... csak ... — Szabad a jegyét kérnem? — Igen ... de hát ... én csak ezt a levelet ... akartam a ... szekrénybe bedobni.

— **Nyilvános köszönet.** Tekintetes özvegy Tóth Gézáné szül. Szabó Vilma urnő szíves volt boldogult férjének, a mi feledhetetlen bajtársunknak tisztí szíakját, kardját és övét önkéntes tűzoltó-egyesületünknek adományozni. A kegyeletes tett, nem szorul dicsőre. Fogadja érte a tisztelt Urnő mély tisztelettel párosult halánk nyilvánítását. Kézdi-Vásárhelytől, 1890. június 27-én. Az

önkéntes tűzoltó-egyesület parancsnoksága nevében: Kovács Dániel, főparancsnok. Vajna Károly, segédtsz.

— **Nyilvános köszönet.** A »Kézdipolyáni önkéntes tűzoltó-egyesület«-nek felszerelési czélokra az »Első Magyar Általános Biztosító-Társaság«-huz és a »Phönix Biztosító-Társaság«-tíz o. é. forintot kegyeskedtek adományozni. Midőn ezt a nyilvánosság előtt nyugtázzuk, nem mulaszthatjuk el a nemes és áldozatkész társaságok igazgatóságainak úgy a magunk, mint egyetünk minden egyes tagja nevében, leghálásabb köszönetünket nyilvánítani. Kézdi-Polyánban, 1890. jun. 28-án. Az egyetel parancsnoksága nevében: Lázár Imre Gábor, főparancsnok. Zonda Mihály, jegyző. Betegh Pál, szivattyus oszt. parancsnok.

Törvénszéki csarnok.

Az anyós pere.

Érdekes per van a kézdívásárhelyi kir. törvénszéki irattárában örök nyugalomba helyezve, mely a hosszas perbeszédok után, végre is békés uton nyert elintézt. Hogy a peres felek kik és hová valók, azt az irántuk való kiméletből elhallgatjuk. Az egész per tárgyát 1200 frt képezi, mely összeget a felperes vő vitt anyósához, midőn ennek leányát nőül vette; az összeget nem a fiatal menyecske, hanem a gondos anyós vette át. Telt az idő s azzal az indulatok is megváltoztak, mert — mint a periratokból kitűnik — a türelmes vő falképnél hagyott anyóst és feleséget is; de eltávozásakor az 1200 forintot nem adták kezére, miért anyóst beperelte.

A gondos anyós ellenirattában az átadott összeget lakadalom, keresztelő, névnap, dohány, koszt stb. czímen vőjének elszámolni akarván, ezzel szemben vője következésként védekezett:

Bámulatmalom kell kifejeznem — anyósom, most hála Isten ... — alperesnek velem szemben támasztott viszonkeresete fölött. A felsorolt követelésekből és elszámolásból egy szó sem igaz; mi velem történhetett, abból egyet kihagytok: az anyósi csókot, melyet becső esküje szerint, száz forintban kellett volna felszámítania.

Tagadom, hogy menyegzőm költsége 100 frtba került volna; tagadom, hogy menyasszonyom lett volna és az másolatban vagy eredetiben léteznék, mert igenlő esetben is, minden bizonynyal az ellenirathoz legalább másolatban mellékeltetett volna. Tagadom, hogy menyegzőmön eredeti vendégek lettek volna és azok számára eredeti ételek és italok adtak volna; még azt is tagadom, hogy a netalán létezhetett ételből valaki evett volna. Tagadom, hogy alperes vadászkutyáimat élelmezte és az naponta 15 krba került volna. Sőt kutyáim czímén, nekem van vele szemben követelése, mert lakását éjjelenként őrizték, s minthogy a vadászkutyának jobb szimatja van, mint a gazdasági kutyának; e napi őrzést fejenként 20 krba számítom fel, s így 1095 napra 219 frtot követelné, jogomat fenntartom; bizonyíték erre becső esküm. Esetleg szakértőket feladni, jogomat fenntartom.

Beismerem, hogy anyósom X városba vitt leányával látogatába, s hogy a fuvar 7 frtba került. De tekintve, hogy suly szerint utaztunk, reám csak 50 kr fuvarbér esik. De minthogy ő és leánya rokonaimnál jól lakmáoztak, s minthogy rokonaim örököse egyedül én vagyok: étkezésüket 3 frtba számítom fel; miből világos, hogy még ő marad adósom.

Tagadom, hogy órámat anyósom megcsináltatta volna, azt én javítottam ki, anyósom hibája folytán. Erre nézve a következő esküt ajánlom fel: »Esküszöm a Mindenható, Mindentudó Istenre, hogy vőm zsebóráján kívül, más zsebórát soha nem láttam, azt addig nem bámultam, míg el nem romlott.«

Beismerem, hogy beteg voltam, de tagadom, hogy anyósom engem gyógyított és azért három frtot fizetett volna. Különbösen miatta lettem beteg; addig adta a jótanácsot, míg epém kiömlött; ezért beteg voltam 7 napig; a hét napra veleszemben felszámítok munkamulasztás czímen 70 forintot, fájdalomdíjba 50 frtot.

Beismerem a viszonkereset azon ágát is, hogy 1 frt 40 kr korcsmai kontót fizetett ki, de a bort ketten ittuk meg, s így engem csak 70 kr terhel.

Minthogy anyósom kosztot, szállást, fűtést és

világítást is velem szemben felszámított, ellenkövetelésemet az alábbiakban számítom fel:

a) Volt egy veszedelmes ültő, mely anyósom tyukjait tizedelte, ezen ragadozó madarat lelővén, majorságait megmentettem s ez által neki legalább is 120 frt hasznót hajtottam. (P. T. K. 1037. §.)

b) Minden nap reggeli, ebéd és vacsora után anyósomnak kezet csókoltam, s így minden kézcsókolásért felszámítok 10 krt, melynek értéke, 2 évet véve alapul, 219 frt. Hogy egy anyósnak adott kézcsók 10 krt megér, arra bármelyik házasebembert, mint szakértőt, ki lehet hallgatni, s épen ezért szakértőt nem adok fel, hanem annak kinevezését a bíróság bölcs belátására bízom.

Tisztelettel kérem a bíróságot keresetemnek helyet adni és anyóssommal lehetőleg a szembesítést mellőzni.

Folyó hó 27-ikén tartatott meg komáromi Vas Margit gyilkosság iránti bünygyében a szóbeli végtárgyalás. Ismeretes olvasóink előtt már az egész esemény, mert lapunk ez évi folyama az eset részletes leírását egyszer kimerítően hozta. Vas Margit ugyanis mult év október havában másfél-éves gyermekét, a nyomortól kényszerítve, az Olt vízébe dobta s oda bele is fult. Közvádó most is a btk. 278. §-ában irt gyilkosság büntetében kérte bűnösnek kimondani, s a nagyszámban fennforgó nyomatékony enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett, 15 évi fegyházra ítélni.

A kir. törvénszéki csak szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek a btk. 92. § a alkalmazásával, 5 évi börtön- és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Vadlott és a kir. ügyész felebbezték.

Vádlottat most is Dr. Balogh Vendel fiatal ügyvéd védte. A védbeszéd kiváló gonddal és tanulmánygyal volt összeállítva, s a maga nemében a legsikerültebb védbeszédek egyikének tekintendő.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Sz. 2945—1890.

Pályázati hirdetmény.

Nyújtód, Sársfalva, Szászfalu és Oroszfalu községekből alakított körjegyzői csoportban a körjegyzői állomás türesedésbe jövén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomással a vármegye által szabályrendeletileg megállapított s magánfelektől szedhető munkadíjakon felül következő javadalmazások vannak összekötve.

Körjegyzői fizetés 400 frt, fuvarozási illetmény 40 frt, irodai helyiség, fűtés, világítás és irodaiszreke 20 frt átalány, körjegyzői lakpénz 20 frt.

Felhívatnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni óhajtanak, mikép az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban és az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §-ban előirt képesítésüket, valamint eddigi előéletüket, alkalmaztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt pályázatukat hozzám folyó évi július hó 15-ig adják be, mivel a később beérkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Kézdi-Vásárhely, 1890. június hó 24-én.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

1—3

Sz. 1452. közig.

1890.

Hirdetmény.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 8394. sz. a. kelt értesítése alapján közhírre teszem, hogy Kézdi-Vásárhely város III ad oszt. keresetadó alá eső adózónak 189½ évi III-ad oszt. adójuk Kézdi-Vásárhely város tanácssterében folyó évi július hó 15., 16., 17. és 18-án f. g. az adókivető bizottság által tárgyalatni, hová érdekeltek felek megjelenhetnek.

Kézdi-Vásárhelytől, 1890. június hó 21-én.

Bartók Károly,
polgármester.

A „Pesti Hírlap” megjelenik 40.000 példányban.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utca 7. sz.

PESTI HIRLAP

* Legelterjedtebb, legkedveltebb és emellett legolcsóbb magyar napilap. *

Kormánytól és pártoktól független, demokratikus irányú politikai napilap.
Szabadelvűség és függetlenség minden irányban: az a jelszó, melyhez hű maradt, immár 12-ik éve, mindig.

Es hű marad ezentúl is.

Közkedveltség tekintetében vetélytárs nélkül áll.

Kétségtelenül a **legbővebb és változatosabb tartalmu** az összes napilapok közt.

Zene- és sorsolási mellékleteket egyedül a «Pesti Hírlap» ad előfizetőinek.

◀▶ Mutatványszámokat ▶◀

egy levelező-lapon nyilvánított óhajra egy hétig ingyen és bérmentve küld
a „Pesti Hírlap” kiadóhivatala (Budapest, Nádor-utca 7. sz.)

Előfizetést kezdeni a hó bármely napjától lehet. — Az előfizetési pénzek a „Pesti Hírlap” kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Összetévesztések kikerülése végett csakis **PESTI Hírlap** irandó cím gyanánt.

Összetévesztések kikerülése végett csakis **PESTI Hírlap** irandó cím gyanánt.

A legkedveltebb és legelterjedtebb fővárosi napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok:

CSUKÁSSI JÓZSEF és RAKOSI JENŐ.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 1 frt 20 kr. Egy negyedre 3 frt 50 kr. Félévre 7 frt.

Még június hó folyamán

megjelenik a „Budapesti Hírlap”-ban Stanley könyve

a legújabb afrikai utazásáról:

„A LEGSÖTÉTEBB AFRIKÁBAN”

melyet az egész művelt magyar közönség nagy érdeklődéssel vár.

Az érdekes mű az összes jogosított könyvkiadásokkal (köztük a magyar jogosított könyvkiadás is) egyidejűleg fog megindulni

A július elsejével belépő új előfizetők Stanley könyvének addig megjelent részét **INGYEN** kapják meg.

A „Budapesti Hírlap” az egész fűrdő-évad alatt előfizetőinek kívánságára a lapot bárhová utánuk küldi még akkor is, ha nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési összeg legegyszerűbben postautalványon küldhető a következő czímen:

„Budapesti Hírlap” kiadóhivatala Budapesten, Kalap-utca 16-ik szám.